

Vedení kroužku. Jak na to, pojďme společně krok za krokem. Část 7.

V přírodě, na horách i na vodě být s dětmi vždy v pohodě

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří **nedílnou součást procesu celoživotního učení**. Zájmové vzdělávání je právně ukotveno v zákoně č.561/2004 Sb. a je zde definováno v § 111 jako vzdělávání poskytující účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti.

Zájmové vzdělávání neposkytuje stupeň vzdělání, zabývá se však aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent a upevňuje sociální vztahy.

Podporuje rovné příležitosti, není selektivní, neboť přijímá zájemce bez ohledu na rasový původ, národnost, pohlaví, náboženské vyznání atp. Významnou celospolečenskou roli plní též jako zařízení výrazně **přispívající k ochraně před šířením sociálně patologických jevů a rizikového chování** mezi dětmi a mládeží, kterým umožňuje smysluplně využít volný čas. Nezastupitelnou roli má též při **objevování, podchycování a rozvíjení nadání a talentu** dětí a mládeže.

Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Zájemcům nabízí záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Tyto aktivity bývají dobrovolné.

Kroužky myslivecké, přírodovědné, ornitologické, rybářské, včelařské a kroužky mladých ochránců přírody, by měly mít zpracované vnitřní předpisy, které by se týkaly bezpečného chování a bezpečnosti při svých aktivitách. Žádný úraz není náhodný a téměř každému je možné předejít. Musíme ovšem znát a důsledně dodržovat stanovené zásady bezpečnosti. Vedoucí kroužků, instruktoři i pedagogové musí být připraveni poskytnout dětem potřebné informace, aby se v co největší míře zabránilo úrazům. Musí udělat všechno, aby vytvořili pro všechny činnosti bezpečné prostředí. Děti a mládež musí vědět, jak se bezpečně chovat, aby neohrožovali své zdraví, ale také zdraví svých kamarádů.

Úraz se stane během okamžiku. Většinou mu předchází nebezpečná situace, nesprávné rozhodnutí vedoucího kroužku, ale i neukázněnost dětí nebo nešťastná náhoda a v mnoha případech i malá zdatnost dětí. Výběr aktivit musí být závislý na psychické a fyzické vyspělosti dětí a musí zohlednit jejich momentální zdravotní stav.

Vykonávání **soustavného dohledu** nad dětmi ukládá **§422** občanského zákoníku, tímto ustanovením by se měli řídit i vedoucí zájmových kroužků.

Maximální počty dětí při různých činnostech v přírodě

MŠ – 20 dětí na 1 osobu (v místnosti 24), při přesunu chůze po krajnici vlevo, zachovaný útvar.

ZŠ – 25 dětí na 1 osobu (v místnosti 30), při přesunu chůze po krajnici vpravo, zachovaný útvar.

Vycházka, turistika, delší pobyt v přírodě – první vždy jde vedoucí, pak děti max. 10, nakonec instruktor či druhý vedoucí.

Koupání – 10 dětí, vedoucí na břehu a počítá hlavy, pokud jsou dva, jeden je ve vodě, druhý na břehu.

Poučení dětí o bezpečnosti před zahájením každé činnosti by mělo být samozřejmostí. O poučení je třeba učinit zápis, jehož přílohou by mělo být plánování činnosti kroužku během celého roku. Samotné poučení musí být jasné a srozumitelné. Doporučuje se krátce shrnout důležité body poučení před každou pohybovou činností, toto poučení je možné zaznamenat do materiálu k akci.

Rodiče před každou delší společnou akcí v přírodě musí být obeznámeni a měli by souhlasit, nejlépe pro ně připravit plán, náplň akce, význam, kdy, kde, čas odjezdu i návratu, strava, oblečení a obuv, ostatní materiály. Takto vytvořený plán předat rodičům a nechat si jej podepsat.

Zajištění první pomoci. Postup při úrazu a poškození zdraví dítěte:

1. Poskytnout první pomoc.
2. Podle závažnosti stavu volat zdravotnickou záchrannou službu (ZZS č. 155, 112):
 - co se stalo a jakého rozsahu událost je, popis
 - kde přesně se událost stala, adresa, okres, obec, ulice, číslo popisné nebo silnice, kilometr, směr jízdy, popřípadě bližší určení ve volné přírodě
 - své jméno a místo, odkud voláte
 - pak odpovídejte na další dotazy operátora tísňové linky
 - po ukončení hovoru může být zpětný hovor pro ověření události nebo zpřesnění některých údajů, např. příjezdové trasy.
3. Neprodleně informovat zákonné zástupce (kontakty na ně má vedoucí vždy u sebe).
4. Zapsat úraz buď do knihy úrazu u subjektu, u kterého kroužek organizujete nebo si jej k sobě zaznamenat.
5. Zajistit místo úrazu, vyšetřit příčiny a okolnosti vzniku úrazu.
6. Přejmout opatření proti opakování úrazu.

Poskytnout první pomoc je povinen každý občan ČR starší 18 let, pokud tím neohrozí svoje zdraví či život. Proto dbejme na bezpečnost při každé aktivitě s dětmi, v přírodě, na horách i na vodě být s nimi vždy v pohodě.

Mgr. Jarmila Vaníčková